DIMENSIUNEA SOCIO-CULTURALĂ A RELAŢIILOR MOLDO-FRANCEZE ÎN CONTEXTUL PROCESULUI INTEGRAŢIONIST EUROPEAN*

CEBOTARI Svetlana,
doctor în ştiinţe politice, conferenţiar universitar
Universitatea de Stat din Moldova,
Facultatea Relaţii Internaţionale, Ştiinţe Politice şi Administrative
Departamentul Relaţii Internaţionale

COTILEVICI Violeta,
lector, magistru în filologie romanică, doctorandă
Universitatea de Stat din Moldova,
Facultatea Relaţii Internaţionale, Ştiinţe Politice şi Administrative
Departamentul Relaţii Internaţionale

The Moldovan-French cooperation is based on a document of a particular importance, the Treaty of understanding, friendship and cooperation between the Republic of Moldova and the French Republic. This act marks the traditional friendly relations community and the cultural and civilizational approximation between the French and Moldovan people. The legislation of the bilateral dialogue derives from the need to strengthen the European solidarity through the harmonization between states founded on the respect of the universal values of freedom, democracy and solidarity and on human rights respect. One year later, due to the signing on November 24, 1994 of the Agreement of cultural, scientific and technical cooperation between the Government ofthe Republic of Moldova and the Government of the French Republic, the Moldovan-French relations know are being strengthened on their socio-cultural dimension.

The two governments from Paris and Chisinau decide to promote the cooperation between peoples of the two states in the field of culture, education, science, technology and training, taking into accoun cultural identities an economic needs of their countries, considering their common membership to the European cultural area and the participation in the development of projects of common interest in multilateral programs. By this act France is committed to support efforts manifested by the Republic of Moldova in favour of the French language.

Keywords: Moldovan-French relations, cultural and scientific cooperation, European area, Francophony, Moldovan-French associations, bilateral dialogue.

Colaborarea moldo-franceză a fost consemnată juridic prin semnarea la 12 martie 1991, la Paris a Protocolului privind stabilirea relaţiilor diplomatice între

*This research was supported by a Marie Curie International Research Staff Exchange Scheme Fellowship within the 7th European Community Framework Programme"Possibilities and limits, challenges and obstacles of transferring CEE EU pre-accession best practices and experience to Moldova's and Georgia's pre-accession process".Project Website: http://eupreacc.wordpress.com/

Republica Franceză şi Republica Moldova. La baza cooperării moldo-franceze se află documentul semnat la 29 ianuarie 1993 şi intrat în vigoare la 1 decembrie 1995; Tratatul de înţelegere, prietenie şi cooperare între Republica Moldova şi Republica Franceză[1], document care marchează raporturile tradiţionale de prietenie, apropiere culturală şi civilizaţională între poporul francez şi cel moldovenesc. Astfel, este de observat faptul că,dialogul bilateral derivă din necesitatea de a consolida solidaritatea europeană printr-o apropiere între state fondată pe respectul valorilor universale ale libertăţii, democraţiei şi solidarităţii cât şi pe respectul drepturilor omului.

Un pas important în consolidarea relaţiilor moldo-francezepe dimensiunea socio-culturală îl are semnarea la 24 noiembrie, 1994, la Chişinău, (intrat în vigoare la 1 iulie 1995) a Acordului de cooperare culturală, ştiinţifică şi tehnică între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Franceze.Prin semnarea acestui acord, guvernul de la Paris şi cel de la Chişinău şi-au asumat responsabilitatea să respecte principiile Actului Finalde la Helsinkişi a Conferinţei pentru Securitate şi Cooperare în Europa. De asemenea, ţinând cont de identităţile culturale şi necesităţile economice ale ţărilor, cât şi luând în considerare apartenenţa lor comună la un spaţiu cultural european prin participarea la dezvoltarea proiectelor de interes comun în cadrul unor programe multilaterale, părţile semnatare au decis să promoveze cooperarea dintre popoare în domeniile culturii, educaţiei, ştiinţei, tehnicii şi instruirii. Prin acest act partea franceză se angajează să susţină eforturile manifestate de către partea moldovenească în favoarea studierii limbii franceze, acordându-i atenţia cuvenită, prin punerea la dispoziţie a personalului calificat (lectori, asistenţi, ataşaţi lingvistici), sprijinind filierele francofone ale Universităţii de Stat din Chişinău şi ale universităţilor pedagogice din Moldova, organizând stagieri de instruire lingvistică în Franţa, elaborând în comun manuale şi metode audiovizuale de predare a limbii franceze[2].

Nu mai puţin interes în studierea relaţiilor moldo-franceze îl are raportul Alianţei Franceze de la Chişinău din 28 octombrie, 2010 prin care se menţionează că în Republica Moldova, unde cea mai mare parte a populaţiei este bilingvă şi vorbeşte limba româna şi rusă, ataşamentul faţă de limba franceză îşi găseşte reflecţie în relaţiile istorice. Singura limbă străină predată în perioada interbelică, după alipirea Moldovei la URSS, datorită ataşamentului « la latinitate », a rămas a fi limba franceză. În prezent, necătând la internaţionalizarea limbii engleze, limba franceză este predată în majoritatea şcolilor primare, în colegiile şi liceeledin Republica Moldova.

Făcând o analiză a recensământului efectuat de către Ministerul Educaţiei la începutul anului şcolar 2010-2011, este de menţionat faptul că circa 53,3 % de persoane studiază limba franceză.Aceste cifre nu se referă şi la regiunea Transnistreană, regiune în care predarea limbii franceze este mai mică cu 8 % spre deosebire de restul teritoriu al Republicii Moldova.Dacă e să analizăm situaţia din ţară, putem afirma faptul că, limba franceză este predată în majoritatea instituţiilor de învăţământ superior, iar în cinci din acestea, este studiată ca specialitate (peste o mie

de studenţi studiază limba franceză în calitate de specialitate la Chişinău, Bălţi, Cahul şi Tiraspol).Pe lângă instituţiile de învăţământ superior, în Republica Moldova mai există o importantă reţea de instituţii bilingve francofone. Astfel, conform datelor aceluiaş recensământ efectuat în 2011, în 9 instituţii de învăţământ liceal şi gimnazial din 7 centre regionale republicane limba franceză este studiată de 3 908 elevi .

În acestcontext se înscrieşiactivitatea Agenţiei Universitare a Francofoniei (AUF) din Republica Moldova. În componenţa acesteea se află 6 filiereuniversitarebilingve. Pelângă AUF în ţară mai activează Institutul Internaţional de Management din Chişinău, în cadrul căruia se pregătesc specialişti cu dublă specialitate, limba franceză fiind studiată ca prima sau limba secundă. Crearea acestei noi filiere bilingve, realizate în parteneriat cu Universitatea din Nisa – Sophia Antipolis şi susţinute deAUF, are ca obiectiv întărirealegăturilor dintre lumea economică francofonă din Republica Moldova şi studenţii moldoveni. De asemenea, filiera întreţine legături strânse cu Club France – Camera de Comerţşi Industrie Franţa-Moldova.Această iniţiativă se înscrie în voinţa Ambasadei Franţei şi a Alianţei Franceze din Moldova de a redinamiza imaginea limbii franceze impunându-i o nouă dimensiune – cea economică. Nu mai puţin importantă este şi activitatea Alianţe Franceze din Moldova, care găzduieşte anual (în unicul său centru din Chişinău) peste 4 000 elevi, numărul acestora fiind în creştere.

Aportul activităţii Ambasadei Franţei în Republica Moldova este incontestabil. Împreună cu operatorul său cultural şi lingvistic, AUF din Moldova, realizează, alături de alţi parteneri a Francofoniei– Organizaţia Internaţională a Francofoniei (OIF), Agenţia Universitară a Francofoniei (AUF), TV5MONDE, RFI, şi Club France – Camera de Comerţ şi Industrie Franţa-Moldova etc. numeroase acţiuni pentru promovarea şi susţinerea predării şi vorbirii limbii franceze, cât şi pentru redinamizarea imaginii acesteea. Aceşti parteneri instituţionali nu sunt singurii operatori prezenţi în ţară. În acest context, se înscrie şi activitatea altor actori asociativi : asociaţia profesorilor de limbă franceză din Moldova, Moldavenir, Solidarité Laïque etc.[3].

Astfel, din 1997, în baza convenţiei semnate între AUF şi instituţiile de învăţământ superior din Moldova, membre ale acesteea, în cadrul unor facultăţi din instituţiile de învăţământ superior activează filiere universitare francofone, în cadrul cărora studenţii fac studiile de specialitate în limba franceză. Obiectivul filierelor este implementarea unui proces de studii superioare de nivel internaţional în Moldova. În acest context, pot fi enumerate beneficiile de care studenţii şi profesorii filierelor francofone beneficiază de:

- Susţinere ştiinţifică, pedagogic şi organizatorică din parteaConsorţiumului – structură ce reuneşte mai multe instituţii francofone de învăţământ superior;

- Support informaţional: donaţii de carte şi de echipament pentru filiere şi acces la Internet;

- burse de studii în Franţa, Belgia, Canada, România, Bulgaria, etc.: burse de masterat, doctorat pentru studenţi / burse de cercetare şi perfecţionare pentru profesorii ce predau în filiere;

- stagii profesionale internaţionale pentru studenţi în întreprinderile din ţările francofone;

- misiuni regionale şi internaţionale de predare a disciplinelor ştiinţifice în limba franceză.

În acest context, merită să fie menţionată activitatea filierelor francofone în Republica Moldova: Filiera Francofonă « Drept » din cadrul Universităţii de Stat din Moldova ; Filiera Francofonă « Informatica » din cadrul Universităţii Tehnice din Moldova; Filiera Francofonă « Tehnologii alimentare » din cadrul Universitătii Tehnice din Moldova; Filiera Francofonă « Relaţii economice internaţionale » din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova; Filiera Francofonă «Gestiunea şi administrarea întreprinderilor» din cadrul Universităţii Libere Internaţionale din Moldova; Filiera Francofonă « Medicină » din cadrul Universităţii de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemitanu" din Moldova [4].

Lansarea în martie 2016, la Chişinău a proiectului „Filières bilingues 2.0" este un nou pas în fortificarea şi dinamizarea relaţiilor moldo-franceze. În cadrul acestui proiect, circa 15 profesori de limbă franceză şi de discipline non-lingvistice din opt licee bilingve francofone din Republica Moldova, inclusiv or. Orhei, vor beneficia de stagii pe o durată de 6 luni. Scopul stagiilor este formarea continuă a profesorilor în folosirea noilor tehnologii în procesul de predare. Proiectul novator este rezultatul unei colaborări dintre Alianţa Franceză din Moldova, Ambasada Franţei şi Agenţia Universitară a Francofoniei.

Astfel, conform opiniei ambasadorului Franţei în Republica Moldova, Pascal Vagogne, munca depusă de către profesorii de limbă franceză, este incontestabilă, Republica Moldova fiind una dintre cele mai francophone ţări din Europa Occidentală. De asemenea, conform opiniei ambasadorului francez în Republica Moldova, proiectul „Filières bilingues 2.0", este o şansă pentru profesorii care predau în clasele bilingve de a învăţa să utilizeze la maximum tehnologiile informaţionale, folosind cunoştinţele acumulate în predarea limbii franceze. Aceeaşi opinie este susţinută şi de către Roxana Ţurcanu,responsabila Antenei din Chişinău a AUF.Pentru Roxana Ţurcanuproiectul va sensibiliza şi va instrui nu doar profesorii de limbă franceză, dar şi alţi specialişti în materie nonlingvistică, care predau în liceele cu clase bilingve[5].

AUF prezentă pe toate continentele, este o reţea constituită din 781 universităţi în 81 ţări. Din 1989, această asociaţie a universităţilor este un operator al Francofoniei instituţionale. În calitate de partener al instituţiilor de învăţământ superior şi de cercetare care au ales franceza ca limbă de studiu, AUF propune numeroase programe de cooperare pentru susţinerea cercetării şi învăţământului în limba franceză.

Într-unul din interviuri Roman Kwiatkowski, responsabilulAntenei Agenţiei Universitarea Francofonieidin Chişinău, se menţiona căAntena depinde de Biroul

pentru Europa Centrală şi Orientală al AUF din Bucureşti, coordonând cu acesta elaborarea şi implimentarea tuturor proiectelor. Din programele de durată pot fi menţionate cele de susţinere pe parcursul a 13 ani a claselor bilingve, româno-franceze, în liceele din Republica Moldova; programele de burse internaţionale. Prin intermediul programelor de burse, studenţii din Republica Moldova îşi fac stagii de două–trei luni în întreprinderi franceze sau francofone. De asemenea, suntacordateburse doctorale şi postdoctorale „Eugene Ionesco", destinate cercetătorilor din Republica Moldova. De burse internaţionale beneficiază şi studenţi care fac stagii în întreprinderile industriale, agricole, în spitalele din Franţa. În acest context, se înscrie şi activitatea filierelor francofone în universităţi din Moldova, ca de de exemplu, în Universitatea Tehnică, Universitatea de Medicină, Universitatea deStat din Moldova, Universitatea Liberă Internaţională, Academia de Studii Economice ş.a.

AUF mai susţine cursurile de studiere a limbii franceze şi proiecte de masterat cu predare în limba franceză pentru studenţii moldoveni, organizează conferinţe de înalt nivel, cu o vastă participare internaţională. Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu" de la Chişinău este unul dintre partenerii AUF. Cu concursul acestei instituţii, în universităţile din Republica Moldova se desfăşoară conferinţe susţinute de cercetători sau universitari notorii din România şi Franţa în domeniul ştiinţelor umaniste – istorie, filosofie, etnologie, literatură[6].

Alianţa Franceză din Moldova afirmă că interesul studenţilor moldoveni faţă de studiile în Franţa este în creştere.Aceasta se datorează faptului că Republica Moldova este una dintre ţările cele mai francofone şi francofile. Un rol important în alegerea de către tineretul studios instituţiilor de învăţământ din Franţa este calitatea şi costurile studiilor superioare din Franţa. Spaţiul Campus France Moldova face parte din reţeaua celor 200 de spaţii şi antene răspândite pe arena internaţională. Misiunile acestora rezidă în informarea tinerilor despre posibilităţile de studii în Franţa.

Astfel, în 2016, spaţiul Campus France Moldova a înregistrat 134 de dosare de cerere de admitere prealabilă, pentru universităţile şi şcolile cu specializare în domeniul arhitecturii. Specific studenţilor din Republica Moldova este faptul că aceştea se orientează spre studiile superioare în domeniul economie-gestiune, medicină, administrare economic şi social cât şi inginerie. Universităţile preferate sunt cele din Strasbourg, Paris şi Lyon. La ora actuală, în universităţile din Franţa îşi fac studiile peste 1000 de studenţi moldoveni, numărul acestora fiind mai mare, deoarece o bună parte posedă dubla cetăţenie moldovenească şi românească. Franţa reprezintă cea de-a patra ţară gazdă pentru tinerii moldoveni după Rusia, Româniaşi Italia[7].

Prin semnarea Acorduluide cooperare culturală, ştiinţifică şi tehnică Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Franceze se angajează să dezvolte cooperarea în domeniul radiodifuziunii şi televiziunii, în special prin difuzarea de programe francofone în Republica Moldova, atribuind o importanţă deosebită pregătirii cadrelor. Aceste programe vor favoriza schimburi între organizaţiile şi specialiştii ambelor state. Un aspect important în cooperarea moldo-

franceză va fi cooperarea în domeniul cinematografiei, cooperare realizată prin schimburi de filme, schimburile între organizaţii şi profesionişti, coproducţiile şi activităţile de instruire.

Astfel, postul de televiziune francofon TV5Monde este accesibil pe întreg teritoriul Moldovei. Pe lângă programele difuzate prin postul sau conţinutul site-ului tv5.org. acesta propune un vast dispozitiv de instrumente didactice de studiere a limbii franceze . De asemenea, acest program oferă un suport tuturor celor care studiază deja sau ce intenţionează să studieze limba franceza.

Ca urmare a unor investiţii importante din partea canalului francofon TV5Monde**,** începând cu 15 aprilie 2008, numeroase programe (documentare, filme, seriale, magazine) sunt subtitrate în limba română.TV5 Monde este primul canal de televiziune în limba franceză la nivel mondial. Acest post de televiziune cuprinde programe cu conţinut universal, purtătoare de sens şi valori umaniste, şi privilegiază calitatea, inovaţia, descoperirea în selectarea şi elaborarea programelor sale. Din 2008, TV5Monde este partener al Holding-ului al Audiovizualului Extern al Franţei care deţine 49% din capital şiregrupează France 24 şi RFI. TV5Monde menţine partenariate cu zeci de canale francofone : France 2, France 3, France 5, ARTE France, RTBF (la Radio Télévision Belge de la Communauté Française), TSR (la Télévision Suisse Romande), Radio Canada, Télé Québec, RFO (Réseau France Outremer) şi CIRTEF (Conseil International des Radios-Télévisions d'Expression Française). De asemenea, TV5Monde este partenerul strategic al Alianţei Franceze din Moldova şi susţine în fiecare an evenimente culturale - festivalul Nopţilor Pianistice din Moldova - Marea Neagră, festivalul Filmului Francofon, cât şi alte activităţi ce contribuie la promovarea limbii franceze în ţară– formările "învăţare şi predare cu TV5Monde", broşura de promovare a limbii franceze etc. Un merit deosebit în promovarea postului TV5Monde în Moldova , îl are Alianţa Franceză. TV5Monde în Republica Moldova este difuzat în format hertzian şi subtitrat în limba română. TV5Monde este, de asemenea, accesibil prin cablu şi satelit, în baza de abonament, subtitrat în română sau în rusă pentru persoanele nefrancofone.În afara postului TV5Monde, Alianţa Franceză mai asigură promovarea postului Radio France Internationale (RFI) în Moldova. Cel mai mare operator prin cablu dinRepublicaMoldova, Sun Communications,din 2009, în formatul digital, difuzează RFI. Un acord de liberă difuzare a postului RFI pe teritoriul Moldovei a fost semnat cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului în 2009.Din 1994, în format FM pe frecvenţa 107.3MHz, RFI este difuzat pe o parte din teritoriul Moldovei – Chişinău şi suburbii [8].

Anual, în cadrul Zilelor Francofoniei,Alianţa Franceză din Moldova organizează Festivalul Filmului Francofon la Chişinău şi la Tiraspol. Acest festival, mai întâi de toate, este un rendez-vous convivial, deschis publicului larg de orice vârstă. Programul conţine filme franceze, belgiene, canadiene şi în co-producţie internaţională.

Conform articolului 7 al Acordului de cooperare culturală, ştiinţifică şi tehnică între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Franceze, părţile vor încuraja diverse forme de cooperare descentralizată, complementară cooperării dintre state: relaţii directe între persoane şi instituţii, oraşe ori regiuni înrudite etc.[2].

Din luna ianuarie a anului 1977 oraşul Chişinău şi Grenoble din Franţa semnează un acord de înfrăţire. Grenoble este un oraş în Franţa, prefectura departamentului Isère, în regiunea Ron-Alpi. Oraşul Grenoble, cu o populaţie de 404,7 mii de locuitori, este un prestigios centru industrial (metalurgie, construcţii de maşini, aparataj electrotehnic şi electronic), universitar, cultural şi religios. În Chişinău este o stradă ce poartă numele oraşului Grenoble[9].

Primul forum Franţa – Moldova şi-a desfăşurat lucrările în data de 7 iulie 2007, având ca temă « Francofonia - o cale europeană pentru Republica Moldova". Fiind lansat la iniţiativa Preşedintelui Parlamentului Marian Lupu, acest forum a generat un şir întreg de idei de colaborare şi proiecte. Acest forum a fost organizat, în cooperare, de către Parlamentul Republicii Moldova, Fundaţia franceză « Jean Jaurès », asociaţia « Les Moldaviens » şi numeroşi invitaţi de prestigiu ai societăţii civile. Scopul principal a fost dezvoltarea relaţiilor între societăţile civile pentru a contribui la europenizarea Moldovei. Legăturile create cu ţările francofone, cum ar fi înfrăţirea oraşelor contribuie la realizarea acestui scop. Ideea oraşelor înfrăţite a apărut în anii 1950, imediat după al doilea razboi mondial, la un moment, când trebuia încurajat dialogul între popoare şi când trebuiau create legături strânse între comune. Obiectivul iniţial consta în edificarea unui schimb de cunoştinţe, experienţe şi competenţe în toate domeniile vieţii la nivel local. Prin spiritul său,acest ideal de pace şi dialog este profund european. O delegaţie a oraşului Grenoble în persoana Doamnelor Laure Masson, aleasa municipală, şi Françoise Rousset, ataşat pe Relaţii internaţionale de la Université Recherche au participat la forum cu scopul de a relua contactul cu Chişinăul. Delegaţia a avut o întâlnire cu Primarul Dorin Chirtoacă şi a propus oraşului Chişinău să elaboreze şi să transmită colectivităţii locale a oraşului Grenoble proiectele prioritare.Idilul capitalei Chişinău, Dorin Chirtoacă, fiind un excelent francofon, a reuşit să câştige încrederea interlocutorilor săi. Înfrăţirea oraşelor Grenobleşi Chişinău are o importanţă considerabilă pentru a promova imaginea Chişinăului în străinătate şi, în mod special, în lumea francofonă. Chişinăul constituie o vitrină a Moldovei, dat fiind concentrarea activităţilor economice în capitală şi respectiv a atenţiei internaţionale [10].

Acum 35 de ani în urmă, raionul Călăraşi s-a înrudit cu provincia franceză Beaujolais. Acest eveniment a vut loc în cadrul vizitei delagaţii franceze conduse de Simone Cottin. În această perioadă, datorită eforturilor personale ale lui Simone Cottin, au fost efectuate numeroase schimburi de delegaţii oficiale, grupuri de elevi, trupe de artişti, de agricultori, de comercianţi din cele două regiuni. Mulţi tineri din raionul Călăraşi şi-au făcut stagiul în Franţa. Timp de trei decenii Simone Cottin a vizitat raionul Călăraşi de 40 de ori, numele său fiind cunoscut în toate satele din Călăraşi. Un

alt eveniment important în relaţiile moldo-franceze,îl constiuie fondarea în 2000 a Biroului cărţii franceze , în cadrul bibliotecii publice din Călăraş, care dispune până în prezent de trei mii de volume.

Comitetul Călăraşi-Beaujolais este un exemplu de cooperare, apropiere între cele două ţări la nivelregional. Prin acţiunile sale Comitetul contribuie atât la dezvoltarea relaţiilor moldo-franceze, cât şi la promovarea valorilor europene în Republica Moldova.Astfel, ţinând cont de aspiraţiile europene ale Republicii Moldova, relaţiile noastre cu Franţa au un caracter strategic. Dinamica cooperării franco-moldave este în ascendenţă. Pe parcursul anilor au fost stabilite relaţii strânse pe dimensiunea parlamentară. Parlamentul Franţei acordă un ajutor substanţial parlamentarilor moldoveni în scopul armonizării legislaţiei naţionale cu acquis-ul comunitar. În acelaşi context, merită atenţie lansarea programului Twinning la parlamentul de la Chişinău, program care va funcţiona cu aportul direct al Asambleii Naţionale din Franţa şi Ungaria.În opinia lui Simone Cottin, Moldova şi Franţa au mai multe afinităţi istorice şi culturale, motiv pentru care Moldova trebuie să aibă locul său în familia europeană. Asociaţia va continua să favorizeze apropierea ţării noastre de Uniunea Europeană [11].

Florent Parmentier,vice-preşedintele asociaţiei de prietenie franco-moldave Les Moldaviens, doctor în ştiinţe politice, cercetător în cadrul Centrului de studii europene de la Sciences-Po este autorul lucrării „Moldavie. Les atouts de la francophonie", Paris, Non Lieu, 2010. Făcând o analiză amplă asupra relaţiilor moldo-franceze, cercetătorul prezintă atuurile Francofoniei pentru o Moldovă democratică, europeană şi prosperă. El afirmă că Francofonia reprezintă vectorul care apropie Moldova de UniuneaEuropeană [12].

Crearea Asociaţiei Moldovenilor din Lyon, în martie 2016, oferă posibilitatea moldovenilor din Lyon să dispună de o structură asociativă şi de o echipă dinamică pentru consolidarea relaţiilor moldo-franceze.

O altă asociaţie franco-moldavă este « Cercle Moldavie » care organizează conferinţe în cadrul cărora se dezbat probleme vizând evoluţia Republicii Moldova. Aceste conferinţe sunt onorate de un public select, reprezentanţi remarcabili din lumea politică, diplomaţi, jurnalişti, cercetători, reprezentanţă ai diasporei moldoveneşti în Franţa.

În acest context, se înscrieşicreareaîn 2006la Paris a Asociaţiei Reagir Europe Moldavie. Această asociaţie de drept francez întreprinde acţiuni de caritate în spitalele, orfelinatele şi azilurile de bătrâni din Republica Moldova. Nu mai puţin interes prezintă şi asociaţia « Les Amis de la Moldavie en Rhône-Alpes Auvergne », creată în data de 1 martie 2013, sub preşedenţia lui Jean-Noël Cancade.

Asociaţia France-Moldavie care a fost fondată la 28 decembrie are drept obiectiv favorizarea schimburilor culturale, economice, umanitare şi sportive între Franţa şi Republica Moldova. Această asociaţie acţionează direct sau indirect prin aderare sau cooperare cu alte asociaţii, organisme, comitete de întreprinderi sau colectivităţi.

Asociaţia studenţilor din Moldova în Franţa îşi propune promovarea unei imagini favorabile a Moldovei în Franţa, este realizată de către Asociaţia studenţilor din Moldova în Franţa. Scopulactivităţiiacesteiasociaţii esteinformareastudenţilor moldoveni din Franţa, organizarea întâlnirilor, ieşirilor, manifestărilor culturale.

Asociaţia Aide Médicale Moldavie a fost creată în 2001 de către doctorul Edmond Valay. Scopul este echiparea, susţinerea medicilor de familie, chirurgilor şi centrelor medicale. Până la moment, raza de acţiune a fost raionul Ştefan Vodă.În acelaşi domeniu mai activează şi Asociaţia Moldavie Champagne Ardenne Picardie. În ultima perioadă această asociaţie şi-a extins activitatea în domeniul cultural şi executiv.

Asociaţia Mains du Monde a fost fondată în 1996 de către trei chirurgi francezi care acordă ajutor benevol echipelor de chirurgi din Republica Moldova. Intervenţia lor constă în organizarea şi finanţarea misiunilor chirurgicale specifice.

Moldavenir este o asociaţie tânără de solidaritate internaţională care are drept obiectiv participarea la lupta contra sărăciei şi dezvoltării francofoniei în Moldova.Ea este prezidată de o personalitate dinamică şi activă din regiunea Meaux, Francois Migeot care întreţine relaţii strânse cu Alianţa Franceză din Moldova. Scopul principal al asociaţiei este de a ajuta populaţia rurală. Sloganul asociaţiei este „Francofonia, o speranţă pentru Moldova". Primul sat ajutat de asociaţie a fost Dubăsarii Vechi.

Asociaţia Passerelle Alsace Moldavie (PAM) a fost creată în anul 2001 în scopul de a susţine o şcoală şi o grădiniţă din localitatea Capaclia, Moldova. Instituţiile au fost echipate cu mobilier, elevilor li s-a oferit produse de igienă şi haine calde. Această asociaţie este susţinută de studenţii Institutului Superior Franco-German.O altă asociaţie centrată pe acţiune umanitară în Republica Moldova este Vent d'Est, creată în 2002. Încă din anul 2003 această asociaţie ajută o casă de copii din Chişinău. [13]

Astfel, analizând activitatea tuturor instituţiilor francofone în Republica Moldova, putem afirma că relaţiile bilaterale moldo-franceze continuă să se dezvolte pe cale ascendentă în domeniul socio-cultural.Realizările obţinute până acum în cadrul cooperării moldo-franceze se încadrează în fundamentul procesului de integrare europeană şi reprezintă un început pentru modernizarea ţării în baza modelului european. Un rol important în relaţiile moldo-franceze este ocupat de Francofonie care prezintă un atu pentru o Moldovă democratică, europeană şi prosperă. Poate fi menţionat faptul că Francofonia reprezintă un vector de apropiere a Moldovei de Uniunea Europeană.

Referinţe bibliografice :

1. *Traité d'amitié, d'entente et de coopération (en vigueur depuis 01.12.1995)*// http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do;jsessionid=DA6D742D0424838E1EAF2CF832232055.tpdjo07v_2?cidTexte=JORFTEXT000000735418&categorieLien=id, (21-02-2016).

2. *Acordul de cooperare culturală, ştiinţifică şi tehnică între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Franceze* http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=356851 (26-03-2016).
3. *Un contextfrancofonprivilegiat* https://www.alfr.md/spip.php?lang=ro&section=168&subsection=185 (26-03-2016).
4. *Agenţia Universitară aFrancofoniei* http://usm-it.at.ua/news/agentia_universitara_de_francofonie/2010-07-01-80 (26-03-2016).
5. *Profesorii moldoveni vor face stagii în Franţa*http://www.cuvintul.md/article/6782/(30-03-2016).
6. *Susţinem cercetarea şi învăţământul înlimbafranceză* http://www.jc.md/sustinem-cercetarea-si-invatamantul-in-limba-francezaziua-europei/.
7. *Campus France Moldova : o promovare eficace a studiilorînFranţa* https://www.alfr.md/spip.php?lang=ro&section=67&subsection=114&article=6593 (30-03-2016).
8. *Ce partenariat există între TV5MONDE şi Alianţa Franceză din Moldova ?* https://www.alfr.md/spip.php?lang=ro&section=65&subsection=87#5 (27-03-2016).
9. *Oraşe înfrăţite* https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/2015/07/14/14-iulie-ziua-nationala-a-frantei/ (29-03-2016).
10. *Un nou inceput de colaborare intre orasele infratite Grenoble si Chisinau* http://2011.europa.md/stiri/show/1915/florent-parmentier-chisinau-2012-un-nou-inceput-de-colaborare-intre-orasele-infratite-grenoble-si-chsinau (29-03-2016).
11. *Les relations entre la France et la Moldavie ont un caractère stratégiques* http://www.moldavie.fr/spip.php?article1005 (30-03-2016).
12. *« Moldavie : les atouts de la francophonie » - le nouveau livre de Florent Parmentier* http://www.moldavie.fr/spip.php?article1561 (30-03-2016).
13. *De nombreuses associations en France* http://www.ambafrance-md.org/De-nombreuses-associations-en (30-03-2016).